

POLKUJA LÄPÄISYN TEHOSTAMISEEN 1&2

Mukana Kpedu, Sedu, Jao, NMI, Dialoog sekä Saku ry
Hankkeen www-osoite: <http://projekti.kpedu.fi/lapaisy>

Läpäisyhankkeen keskeiset tavoitteet:

1. **Kehittää ja pilotoida seuranta- ja raportointimalleja** peruskoulun ja toisen asteen nivelvaiheen sekä toisen asteen ammatillisen koulutuksen ohjauspalveluiden tueksi. Näillä tuetaan koulutuksen läpäisyn tehostamista.
2. **Kehittää tietohallintajärjestelmän (MultiPrimus) hyväksikäyttöä** seurannan ja koulutuksen läpäisyn ja tehostamisen näkökulmasta.
3. Kehittää **tapoja suorittaa ammatillisia opintoja ammattistartti vuoden aikana**, sekä kehittää ammattistarttilaisille räätälöityjä toiminnallisia ammatillisia opsin osia opiskelijan hops:n mukaisesti.
4. **Kehittää keinoja tunnistaa ja arvioida oppimis- ja motivaatio-ongelmissa painiskelevia nuoria erilaisin Niilo Mäki Instituutissa kehitetyin arviointivälinein.** Tavoitteena on myös opiskelijoiden tukimallien ja pedagogiikan kehittäminen ja pienimuotoinen kokeilu, sekä tehostetun tuen vaikuttavuuden tutkiminen.

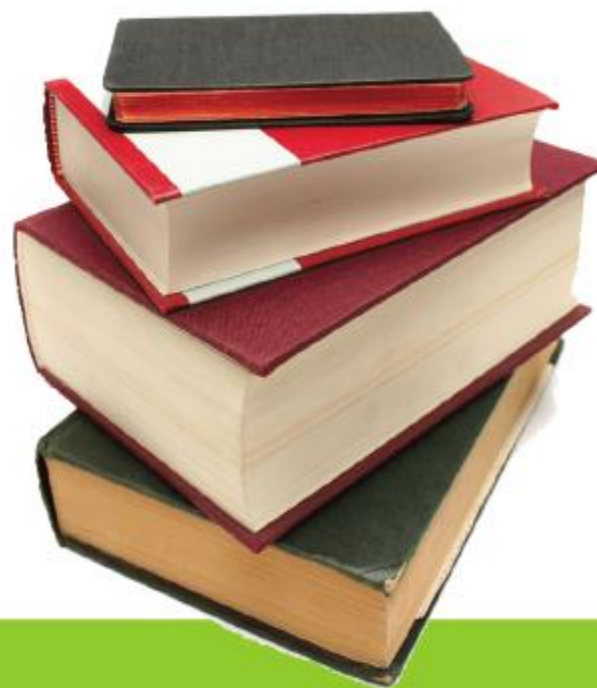
Polkuja läpäisyn tehostamiseen II - tavoitteista näkyviksi teoiksi

Hanke aika 1.8.2012- 31.12.2013.

Hankkeen kohderyhmänä ovat:

- oppimisvaikeuksissa kamppailevat, motivoitumattomat ja kiinnittymättömät opiskelijat, jotka ovat vaarassa keskeyttää opintonsa ja joiden opinnot uhkaavat viivästyä.
- nuoret, jotka hyötyvät toiminnallisesta opetuksesta
- ryhmänohjaajat ja opiskelijahuoltoryhmä

Hankkeen tavoitteet:

1. Opiskelukyvyyiltään heikkojen nuorten tehostettu tukeminen, opiskeluvaihtoehtojen kehittämisen, opiskelujen loppuunsaattamisen ja ammattiin valmistumisen turvaaminen.
  - Opiskelukyvyyiltään heikkojen opiskelijoiden seulonta ja tunnistaminen koulutusaloilta, joissa tiedetään ennakoitua olevan paljon keskeyttämisriskissä olevia opiskelijoita. Kohderyhmän opiskelijat testataan jo kehitellyillä arviointivälineillä (mm. lukemisen, kirjoittamisen ja matematiikan seula, Motivoimaa-mittaristo).
  - Kehitetään ja kokeillaan kohderyhmän opiskelijoille tehostettuja tukitoimia.
  - Rääätälöidään yksilöllisiä opiskeluväyliä osana tehostettua ohjausta. (NMI yhdessä muiden kanssa).
  - Kehitetään voimaannuttavia ja sosiaalisesti vahvistavia työmenetelmien ammatillisten opintojen suorittamisen ja ammatillisten tutustumisjaksojen edistämiseksi ammattistartin aikana. Läpäisyn tehostaminen kehittämällä nivelvaiheen seutumallia (Jao)
2. Ammattistarttilaisille rääätälöityjen toiminnallisten pienryhmien ja tehostetun hopsaamisen kokeilu. Tekniikkastartin ja Teknostartin edelleen kehittäminen toiminnallisille opiskelijoille työpajamaisempaan suuntaan. Ryhmän kanssa hyödynnetään NMI:n kehittämää motivointitekniikka. (Kpedu ja Sedu). Halutaan myös kokeilla "sisäoppilaitosmaisesti" ammattistarttia, jossa ammattistarttilaisten asuminen olisi järjestetty samaan yhteyteen. Sedussa halutaan jatkaa erilaisuuden kohtaamiseen, uusiin pedagogisiin ratkaisumalleihin ja toiminnallisiin opetusmenetelmiin liittyvää kouluttamista opetushenkilöstölle. Uusia pedagogisia ratkaisumalleja ja joustavien ja yksilöllisten opintopolkujen rakentamista varten tarvitaan uudenlaista opettajuutta!
3. Läpäisyn tehostaminen nivelvaiheesta perustutkintoihin ja opintopolun näkyväksi saattamiseen (lisäopetuksessa ja ammattistartissa opiskelien seuranta) tietohallinnan näkökulmasta. (Jao)
4. Kehitetään HOPSia Wilmassa, niin että opiskelijoiden ohjaaminen ryhmäohjaajan toimesta jämäköityy ja opintojen etenemisen kirjaamiset ja puuttuvat opinnot näkyvät reaaliaikaisesti. Hyödynnetään NMI:N kehittämää motivaatiomittaristoa systemaattisesti ryhmäohjaajan tukena. (Kpedu)
5. Käydään systemaattisesti läpi ne opiskelijat joiden opinnot uhkaavat viivästyä ja läpäisy pitkittyä kehitetään tähän tehokas malli. (Kpedu)
6. Kehitetään opiskelijahyvinvoinnin käsikirjaa ja hyödynnetään siinä NMI kehittämää menetelmiä. (Kpedu)
7. Kehitetään ja pyritään vakiinnuttamaan jo aiemmin luotuja seuranta- ja raportointimalleja toisen asteen ammatillisen koulutuksen ohjauspalveluiden tueksi. Seurannan teemat:
  - Ammattistartti opintoihin valmistavana, opintoja edistävänä ja keskeyttämisä ehkäisevänä.
  - Opiskelija-asuntola oppilaiden kokonaisuhyvinvoinnin tukena.
  - Erityisopetuksen laadun ja saatavuuden kartoitus oppilaitoksittain. Kysely luotu yhteistyössä KPEDUN kanssa edelleen kehitetään tätä ja laajennetaan sen käyttöä.
  - Opintojen keskeyttäminen ja siihen liittyvät ohjauspalvelut (uudelleen) sijoittumisen tukena (Dialogi)

Hankkeen aikana

luodaan valtakunnallisesti vaikuttavia malleja kuten:

- Arviointivälineiden kokoaminen ja käyttöönotto opiskelukyvyyttä heikkojen opiskelijoiden tunnistamiseksi ja arvioimiseksi
- Motivaatiomittaristo systemaattisesti ryhmänohjaajan tukena
- Kyselyt ja niiden antama tuki läpäisyn tehostamiseen ja kehittämiseen

- Ammattistartin raportointi- ja seurantamalli
- Opiskelija-asuntoloita koskeva kyselyn tulosten kautta raportoinnin ja seurantatiedon rooli asuntolapalveluiden kehittäjänä korostuu
- Erytisopetuksen laadun ja saatavuuden kartoitus oppilaitoksittain
- Opintojen keskeyttämisen raportointi
- Läpäisyn tehostuminen nivelvaiheen seutumallia kehittämällä
- Tekniikka ja Teknostartti
- Opiskelijahyvinvoinnin käsikirja
- Malli niiden opiskelijoiden seulomiseen, joiden opinnot uhkaavat viivästyä ja läpäisy pitkittyä

Hanketta rahoittaa opetushallitus 220 000 €.

Hankkeen www-osoite:
www.kpedu.fi > Projektit > Lämpäisyhanke

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä
Anne Eteläaho, anne.etelaaho@kpedu.fi
Jyväskylä ammattiopisto
Mia Kärkkäinen, mia.karkkainen@jao.fi
Sedu Seinäjoki
Virpi Lammassaari, virpi.lammassaari@sedu.fi
Saku Ry
Ville Virtanen, vile.virtanen@saku.fi
Dialog
Jukka Vehviläinen, jukka.vehvilainen@dialog.fi
Niilo Mäki-instituutti
Leila Kairaluoma, leila.kairaluoma@nmi.fi

Motivoiva kenttätyö: Ammattiopistolaisten motivaatio ja motivoituminen

Sami Määttä
Niilo Mäki Instituutti

Motivoivan kenttätöön lähtökohdat

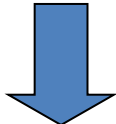

- Negatiiviseen kierteeseen voi vaikuttaa
- Kolmen keskeisen motivaation osa-alueen huomioimisella on merkitystä (Self-determination-theory, Deci & Ryan 2000)
- Kaikille ei riitä ryhmätason tuki vaan kehitettävä myös yksilöllisempää tukea

Kolme keskeistä motivaation osa-aluetta (Self-determination theory, Ryan & Deci 2000)

- Yhteenkuuluvuus
  - "Minun on hyvä olla täällä, kuulun tänne"
- Pätevyys
  - "Pystyn vastaamaan haasteisiin, osaan tehdä vaadittavia asioita"
  - "Oppimistaitoni riittävät uuden oppimiseen"
  - "Tiedän, mitä tukipalveluja koulussani on ja osaan tarvittaessa ohjautua tuen piiriin"
- Itsenäisyys
  - "Kykenen tekemään opintoihin ja tulevaisuuteen liittyviä päätöksiä"
  - "Minua tuetaan päätöksenteossa ja huomioidaan yksilölliset tapani oppia"
  - "Elämäntilanteeni huomioidaan, esim. joustot"

Ajattelu- ja toimintatapojen tukeminen

- Opiskelijan hyväksyminen heikkouksiin
- Haasteet opiskelijan mittaiset
- Tavoitteiden ja suunnitelmien tekeminen yhdessä; mahdollisuus valita
- Uusien, funktionaalisten selitysten löytäminen yhdessä opiskelijan kanssa
- Positiivinen/rakentava palaute
- Apua tehtävien aloittamiseen, hahmottamiseen, osasuorituksiin

Vahvistuva kierre

- Pystyvyys, itsenäisyys: Luotan oppimiskykyyni
  - Pystyvyys: Pystyn vastaamaan koulun haasteisiin
  - Itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Osaan tehdä opintojen kannalta järkeviä päätöksiä ja saan tukea
  - Syyselitys: Työnteko tuottaa tulosta, epäonnistuminen tilapäistä
  - Pystyvyys: Hyvin meni
  - Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa
-
- ```
graph TD; A[• Pystyvyys, itsenäisyys: Luotan oppimiskykyyni] --> B[• Pystyvyys: Pystyn vastaamaan koulun haasteisiin]; B --> C[• Itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Osaan tehdä opintojen kannalta järkeviä päätöksiä ja saan tukea]; C --> D[• Syyselitys: Työnteko tuottaa tulosta, epäonnistuminen tilapäistä]; D --> E[• Pystyvyys: Hyvin meni]; E --> F[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; F --> G[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; G --> H[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; H --> I[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; I --> J[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; J --> K[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; K --> L[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; L --> M[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; M --> N[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; N --> O[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; O --> P[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; P --> Q[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; Q --> R[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; R --> S[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; S --> T[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; T --> U[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; U --> V[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; V --> W[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; W --> X[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; X --> Y[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; Y --> Z[• Pystyvyys, itsenäisyys, yhteenkuuluvuus: Minä hoidan tämän homman, vaikka tuen kanssa]; Z --> A;
```

# Valintakriteeri:

- Motiivikriteeri: Passiivisuus + välttely + epäonnistumisen ennakointi + epäonnistuminen johtui kyvystä – onnistuminen johtui kyvyistä
- Perustui CAST-testin kysymyksille tehtyyn faktorianalyysiin
- Pisteraja perustuu JAO:ssa tehtyyn tutkimukseen (5% heikoimmasta päästä)
- Kriteerin täyttäneillä JAO:ssa:
  - Muita heikompi itsenäinen käyttäytymisen säätely
  - Muita alempi keskiarvo ja vähemmän opintoviikkoja
  - Jos ei tukea: 17% keskeytti 1. vuoden aikana

# Tiivistetysti:

- Ihminen on luonnostaan aktiivinen
- Nuorella luonnostaan halu kehittyä, saada vastuuta, kasvaa aikuiseksi
  - Nuoruus on mahdollisuus
- Nuoren motivaatiota voidaan tukea koulussa
  - Keskeinen ympäristö katkaista negatiivinen kierre
- Oppilaistosityhteisön hyvinvointi tukee suoraan keskeisintä motivaation ulottuvuutta: yhteenkuuluvuutta

# POLKUJA läpäisyn tehostamiseksi

Jämsässä syksyllä 2012

- Henkilökohtaisia keskusteluja opiskelijan huolista hänen kanssaan ja suunnitelmien tekoa yhdessä
  - Arjen Sankarit vapaavalintainen kurssi 1 ov; elämänhallintaa, työelämävieraita, kokeisiin valmistautumista ja rästitien tekoa
- Läksypiiri Asuntolan Apu, yhteistyössä Fiilistä asumiseen - hankkeen kanssa
  - Erilaisia tapoja suorittaa tentti
  - Ohjattua vertaistukea ryhmän kesken

Elisa Salmi /NMI

# SEDU



- **Tekniikkastartin monipuolistaminen ja vakiinnuttaminen**
- **Ammatillisten opintojen mahdollistaminen** (valinnaiskurssit, harrastekurssit, asuntolakurssit, startin OPSin sisällä olevat)
- **Uusien ryhmien kokeilu** Ilmajoella, internaatti ja taiteet (yhteistyö kansanopiston kanssa) ja Lapualla (yhteistyö pajatoiminnan kanssa)
- **Koulutuksia** Sedun ja Kpedun ryhmänohjaajille ja muuta henkilöstöä(600hlö,uusi opettajuus ja lähtötasotestit, esim. luki)
- **NMI:n motivaatio kyselyn testaaminen** (3 yksikön aloittavat opiskelijat), interventioiden suunnittelua, tehostettu tuki
- Muuta: Kaikissa valmentavissa ja valmistavissa koulutuksissa Sedussa opiskelijoiden **jatko/jälkiohjaus, jatkuva/joustava sisäänotto, myös ammatillisiin siirtyminen, resurssiopettajakokeilua**
- **Virpi Lammassaari/SEDU**

# DiaLoogin polut läpäisyn tehostamisessa

- Kehitetään ja vakiinnutetaan aiemmin luotuja seuranta- ja raportointimalleja ammatillisen koulutuksen ohjauspalveluiden tueksi (oppilaanohjaus, opiskelijahuolto).
- Seuranta- ja raportointimallit koostuvat seurantatiedosta ja tiedon hyödyntämiseen liittyvien sosiaalisten prosessien kehittämisestä. Seurantatieto nähdään informaatio-ohjauksena, joka tukee oppilaitoksia ohjauspalveluiden ja toiminnan laadun kehittämisessä.
- Seurannan teemat:
  - » Ammattistartti opintoihin valmistavana, opintoja edistävänä ja keskeyttämisiä ehkäisevänä,
  - » Opiskelija-asuntola oppilaiden kokonaishyvinvoinnin tukena.
  - » Erytisopetuksen laadun ja saatavuuden kartoitus
  - » Opintojen keskeyttäminen ja siihen liittyvät ohjauspalvelut
- Jukka Vehviläinen



# Mitä hankkeessa tehty vuonna 2012?

## Ammattistartin seuranta

Kehitetty Ammattistartin päättävien ja aloittavien kyselyä  
Toteutettu Mitä hankkeessa tehty vuonna 2012?kyselyt keväällä ja syksyllä  
(raportoitu tulokset)  
Kehityskeskusteluja oppilashallintojärjestelmien hyödyntämisestä startin seurannassa

## Opiskelija-asuntolat

Kehityskeskusteluja eri hankkeissa  
Opiskelijakyselyn kehittäminen ja toteuttaminen (syksyllä)  
Tulosten esittely (ammattillisen koulutuksen hyvinvointipäivät)

## Keskeyttämisen seuranta ja ohjauspalvelut

Panostettu ennaltaehkäisevään ns. huolivaiheen seurantaan ja ohjaukseen  
Kehityskeskusteluja (osana läpäisyn tehostamisohjelman seurantatutkimusta)  
Huolivaiheen seurantalomakkeen kehittäminen, toteuttaminen ja pilotointi  
(syksyllä 2012)  
Opiskelijahallintojärjestelmien mahdollisuuksien kartoittaminen

Jukka Vehviläinen

# Lisää tekemisiä

- Erityisopetuksen laadun ja saatavuuden kartoittaminen
  - Pilotoitu erityisopiskelijoiden ohjauspalveluiden tilaa kartoittavia kyselyitä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä (alkuvuonna 2012)
  - Kehityskeskusteluja kyselyiden kehittämiseksi



Jyväskylän ammattiopisto  
Jämsän ammattiopisto

## I Lämpäisyyn liittyviä toimenpiteitä

- Nivelvaiheesta perustutkintoihin - **opintopolut näkyväksi- saattaminen**  
Lisäopetuksessa ja ammattistartissa opiskelleiden seurannan kehittäminen tietohallinnan näkökulmasta, (Primus). Opintojen alkua, (mistä tullut) → siirtymä nivelvaiheeseen, mihin → perustutkintoon siirtyminen, muualle siirtyminen -> opinnoissa pysyminen
- Toiminnallisten alakohtaisten pajatoimintojen kehittäminen yhdessä ammatinopettajien kanssa: Kokkaus, taito- ja taidepaja, NY - yritystoiminta ja starttikassan perustaminen
- Voimaannuttavien- ja sosiaalisten menetelmien kehittäminen sekä opiskelijan jaksamisen tukeminen mm. luontoliikunnan, valokuvauksen ja videoinnin avulla.
- Kokemuksellinen oppiminen ja vaihtoehtoisten oppimisympäristöjen kehittäminen.
- Ao-viikkojen sekä työssäoppimiseen valmentautumisen ohjauksen tehostaminen.
- Oppimisalustat- kokeilua- Opit





Jyväskylän ammattiopisto  
Jämsän ammattiopisto

## II Läpäisyyden liittyviä toimenpiteitä

- Opiskelleiden seurannan kehittäminen tietohallinnan näkökulmasta, (Primus) jatkuu
- Nivelvaiheen seutumallin kehittäminen
- I Läpäisyvaiheen toimintojen jalkauttaminen ja juurruttaminen



# SAKU RY

1) Laadimme hyvinvoivasta oppimisympäristöstä julisteen, joka kuvaa opintojen etenemistä hyvinvoivassa oppimisympäristössä perusopetuksesta työelämään/jatko-opintoihin. Julisteeseen tulee kaikkien läpäisyhankkeiden logot ja mukana olevien organisaatioiden luettelo jossain sopivan visuaalisessa muodossa. Juliste on tarkoitettu herättämään henkilöstön ajatuksia siitä, miten omassa työympäristössä edistetään niin opiskelijoiden kuin työyhteisön hyvinvointia. Julistetta otetaan sen verran iso painos, että kaikille hankkeissa oleville tahoille riittää.

2) Ammatillisen koulutuksen hyvinvointipäivillä 12.-13.12. punaisena lankana on toimiminen kasvattajana tässä ajassa.

12.12. on yhteisseminaari aiheesta + arjen taitojen tori

13.12. on kolme työpajaa, joista yksi on varattu läpäisyhankkeiden tulosten esittelylle.

ALPO.fi sivut tiedottamisen välineenä

Kaikki kohdat toteutetaan SAKU ry:n rahoitusosuuksista





**KPEDUN LÄPÄISYN TEHOSTAMINEN  
KESKI-POHJANMAAN KOULUTUSYHTYMÄ  
KOKKOLAN  
AMMATTIOPISTO**

**KOKKOLAN KAUPPAOPISTO/  
KARLEBY HANDELSINSTITUT**

**KOKKOLAN SOSIAALINEN  
TERVEYSALAN OPISTO**

**KESKI-POHJANMAAN  
MAASEUTUOPISTO**

**KESKI-POHJANMAAN  
KULTTUURIOPISTO**

**KESKI-POHJANMAAN  
OPPISOPIMUSTOIMISTO**

**Koulutuksen keskeyttäminen koulutussektoreittain ja maakunnittain lukuvuonna 2009/2010, % muuttujina Koulutussektori, Koulutusmaakunta ja Tiedot**

|                              | Keskeytti tutkintoon johtavan koulutuksen kokonaan, % |
|------------------------------|-------------------------------------------------------|
| <b>Ammatillinen koulutus</b> |                                                       |
| Koko maa                     | 8,1                                                   |
| Uusimaa                      | 9,7                                                   |
| Itä-Uusimaa                  | 8,5                                                   |
| Varsinais-Suomi              | 7,4                                                   |
| Satakunta                    | 9,6                                                   |
| Kanta-Häme                   | 8,1                                                   |
| Pirkanmaa                    | 7,4                                                   |
| Päijät-Häme                  | 6,8                                                   |
| Kymenlaakso                  | 12,2                                                  |
| Etelä-Karjala                | 7,8                                                   |
| Etelä-Savo                   | 7,9                                                   |
| Pohjois-Savo                 | 7,8                                                   |
| Pohjois-Karjala              | 6,3                                                   |
| Keski-Suomi                  | 8,2                                                   |
| Etelä-Pohjanmaa              | 6,6                                                   |
| Pohjanmaa                    | 6,8                                                   |
| Keski-Pohjanmaa              | 5,3                                                   |
| Pohjois-Pohjanmaa            | 7,6                                                   |
| Kainuu                       | 6,2                                                   |
| Lappi                        | 7,9                                                   |
| Ahvenanmaa                   | 5,1                                                   |
| Ulkomaat                     | -                                                     |

Keskeyttämisen laskennassa käytetyt opiskelijamäärät poikkeavat kokonaisopiskelijamäärästä, koska aineistosta on jouduttu poistamaan osa opiskelijoista mm. puutteellisten he vuosiksi.

Keskeyttämistietoja ei ole ilmoitettu alle 45 opiskelijan ryhmistä satunnaisvaihtelun vaikutuksen vuoksi. Nämä tiedot ovat kuitenkin mukana kaikissa kokonaismäärissä.

## KPEDU

Olemme järjestäneet **ryhmänohjaajakoulutusta** kahdellekymmenelle viidelle Kpedun ryhmänohjaajalle yhdessä Sedun opettajien kanssa.

Olemme osallistuneet **NMI kehittämään motivaatiokyselyyn**, n. 700 ensimmäisen vuoden opiskelijaa on täyttänyt kyselyn ja tulemme ottamaan yhteyttä niihin, joiden motivaatio on osoittautunut alhaiseksi.

Hyödynnetään NMI:N **kehittämää motivaatiomittaristoa** systemaattisesti ryhmänohjaajan tukena.

Olemme perustaneet **työvaltaisen puualan tuotantokoulu ryhmän ja palkanneet sitä varten opettajan sekä avustajan.**



## TEKNOSTARTTI ILMAN PAIKKAA JÄÄNEILLE LUKUVUOSI 2011-2012

ammattistarttiryhmä ja kaksi Aikalisä ryhmää (vammainen valmentava ja kuntouttavava) sekä yksi maahanmuuttajien valmistava ryhmä



Läpäisyhankkeen aikana kokeiltiin **teknisempää ammattistarttikoulutusta**

- Yksilöllinen suunnittelu
- Ryhmä muodostettiin elokuussa kokonaan ilman paikkaa jääneille
- Ryhmään tuli 14 opiskelijaa
- Ryhmässä toimii opettaja ja avustaja
- Uutena mm. teknisen työn numeron korottaminen



**Koordinoimme** Polkuja läpäisyn tehostamiseen hanketta.

**Yhteistapaamiset toimijoiden kesken.**

Teemme **väli- ja loppuraportit**

Kehitetään **HOPSia ja Wilmaa**, niin että opiskelijoiden ohjaaminen ryhmänohjaajan toimesta jämäköityy ja opintojen etenemisen kirjaamiset ja puuttuvat opinnot näkyvät reaaliaikaisesti.

**Käymme systemaattisesti läpi ne opiskelijat joiden opinnot uhkaavat viivästyä** ja läpäisy pitkittyä. Primuksesta listat opiskelijoista.





Edellinen

6%

## Polkuja-hankkeen kysely opintonsa aloittaville opiskelijoille

Tervetuloa täyttämään Polkuja-hankkeen kyselyä! Tämän kyselyn tarkoituksena on oppia tuntemaan opiskelijoiden taustaa, elämäntilannetta ja ajatuksia.

Tämän kyselyn vastaukset tulevat ainoastaan Polkuja-hankkeen työntekijöiden tietoon ja tutkimuskäyttöön. Oppilaitoksille raportit tuloksista yleisellä tasolla, yksittäisen opiskelijan tietoja ei luovuteta eteenpäin. Oppilaitoksen kuraattorille voidaan toimittaa lista opiskelijoista, jotka kyselyn perusteella voivat tarvita ohjaavaa keskustelua ja motivaation tukemista opintojen loppuun saattamis-

Huomaathan, että osaan kysymyksistä ei ole oikeita eikä väärä vastauksia - vastaat juuri niin kuin haluat. Hauskaa täyttelyä!

**Asun** \*

-Valitse-

[Valitse omaa asumistasi kuvaava vaihtoehto.](#)

Jos vastasit muualla, missä?

**Mitä äitisi tekee?**

-Valitse-

**Mitä isäsi tekee?**

Tehty yhteenveto eri tutkintojen läpäisyluvusta, negatiivisesta keskeyttämisestä, poissaoloista, varoituksista, HOJKS opiskelijoista sekä kaksoistutkinnon suorittaneista.

Edelleen kehitetään **opiskelija hyvinvoinnin käsikirjaa** ja hyödynnetään siinä NMI kehittämiä menetelmiä.

Ollaan mukana kehittämässä **Dialogin kanssa valtakunnallisia kyselyitä ja toteutetaan ne** oman oppilaitoksen osalta.

- Opintojen keskeyttäminen ja siihen liittyvät ohjauspalvelut (uudelleen) sijoittumisen tukena
- Ammattistartti opintoihin valmistavana, opintoja edistävänä ja keskeyttämissä ehkäisevänä
- Opiskelija-asuntola oppilaiden kokonaishyvinvoinnin tukena
- HOJKS- kysely opettajat, rehtorit, opiskelijahuolto sekä HOJKS opiskelijat

Kokeiltu teknostarttia ilman paikkaa oleville  
(Syksy ja kevät 2011-2012)

MUUTA LÄPÄISYÄ TUKEVAA  
TOIMINTAA  
OPISKELIJAHUOLLON JA  
ERITYISOPETUKSEN KEHITTÄMISEN  
PROJEKTIT

J A NIIDEN PYSYVÄT KAYTÄNNÖT

OPPI-projekti Kelan rahoittama

Aikalisä- tuettu ohjaava koulutus

Rysä-projekti OPH/ESR

Konsultoiva erityisopettaja, lukutestit kaikkiin opistoihin  
Saattaen vaihto kaikkiin opistoihin

Reimari-projekti OPH/ESR

Reimari 2 ja Reimari 3 Pohjanmaan  
Ely /Esr

Valmistuvien työllisyyskysely  
Erityistä tukea tarvitsevien saattaen vaihto te-toimistoon  
[www.reimari.kpedu.fi](http://www.reimari.kpedu.fi)  
**1.Ohjataan HOJKS keskeyttämiskaavassa olevia systemaattisesti**  
**2. Käytetään keskeyttämiskaavake**  
**3. Käytetään Te-toimistoon siirtyvien tiedonsiirtokaavake**  
**4. T HOJKS-keskeyttäneiden tilanteen tarkistaminen ja tehostettu ohjaus.**  
**5. Tavoitteena on palvelutarvearvioinnin ja ohjauksen kehittäminen yhteiskuntatakuun toteuttamiseksi**  
**6. Aapo ja Tessa Facebookissa**  
<https://www.facebook.com/OpoAapoKPEDU>

| PROJEKTI                                                                           | PYSYVÄ KÄYTÄNTÖ                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ATSA -Projekti OPM/OPH                                                             | ATSA tuettu asuminen Sosiaalipsykiatrisen yhdistyksen toimintana                                                                                                                                                                               |
| Opiskelijahuollon kehittämisen valtionavustukset OPH                               | Tutor-opas,<br>Opiskelijakunnan opas molempien QPR-mallinnukset, Opiskelijahuollon, erityisopetuksen ja opinto-ohjauksen prosessien QPR-mallinnukset,<br>Asuntola-asumisen kurssi,<br>T1-tason rästikurssien malli<br>Ryhmänohjaajan käsikirja |
| Perusopetuksen ja lukioiden opiskelijahuollon kehittäminen OPH valtionavustukset 3 | Materiaalia Kenutiin<br>Ryhmän ohjaajan käsikirja<br>Lukion erityisopetuksen materiaalia<br>Perusopetuksen osalta kuraattoripalveluita K-P kuntiin, joissa sitä ei ollut                                                                       |
| Ammattistartin kehittämisrahat 3                                                   | Ammattistartin toiminnan kehittäminen                                                                                                                                                                                                          |
| Kansainvälisiä hankkeita                                                           | Opettajat tutustuneet työvaltaiseen koulutuksen eri Euroopan maissa                                                                                                                                                                            |

|                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>ammattistartti ja asuntola<br/>asuminen Oph</p> | <p>-</p>                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <p>Oma polku - hanke Oph /Esr</p>                  | <p>T1 – tason verkkopohjaiset<br/>attoaineet käytössä<br/>Perustutkintojen purkaminen<br/>T1 taso<br/>työvaltaista koulutusta<br/>ajatellen. Koutsin - malli,<br/>erityisopettaja tukemassa<br/>työvaltaista koulutusta malli</p>                                                      |
| <p>Uva 2 Lapin elykeskus/Esr</p>                   | <p>Kokkotyö - säätien pajojen<br/>opinnollistaminen</p>                                                                                                                                                                                                                                |
| <p>Läpäisy 1 ja 2 Oph</p>                          | <p>Teknostartti, puualan<br/>tuotantokoulu,<br/>motivaatiokysely aloittaville<br/>opiskelijoille, ryhmänohjaaja<br/>koulutus, läpäisyn<br/>tehostamisen puuttumisen<br/>malli, valtakunnalliset kyselyt<br/>ammattistartti, asuntola<br/>asuminen, erityisopetus<br/>(Mehviläinen)</p> |



## TUOTANTOKOULUA KOKKOTYÖ-SÄÄTIÖN TILOISSA

Perustutkintotavoitteista koulutusta yhteistyössä Kpedun opistojen kanssa.

- Koulutus on toisen asteen ammatillista erityisopetusta.
- Koulutuksen laajuus on 120 opintoviikkoa ja kesto noin kolme vuotta.
- Opetus toteutetaan työssä oppien. Tuotantokoulussa on luokkaopetus minimoitu ja toimintarakenne on kiinnitetty työelämään.
- Säätiön pajat opinnollistetaan UVA2-hankkeen toimesta. Opettajalle ja pajaohjaajalle resurssia tähän tarkoitukseen.
  
- Hankkeen aikana työpaja-oppilaitosyhteistyöllä opinnollistetaan niiden ammatillisten perustutkintojen tutkinnon osat, jotka voidaan suorittaa Tuotantokoulussa Kokkotyö-säätiön työpajoilla.
- Projektin avulla oppilaitokset rakentavat lisää työkaluja ehkäistä opintojen keskeytyksiä. Lisäksi projektissa kehitetään opinnollistamisprosessien dokumentointia. Tavoitteena on saada opetussuunnitelmapohjaiset sovellukset ja toimintatavat osaksi Kokkotyö-säätiön työpajojen perustoimintaa.



Ammatillisten opintojen tutkinnon osien opinnollistaminen työpajaympäristöön ja työvaltaisen koulutuksen kehittäminen - yhteistyössä Kokkotyö-säätiön ja Tornion Työvoimalasäätiön kanssa.

## Uusi Väylä Ammattiin 2 -projekti

1.1.2012 – 31.12.2013

Uusi Väylä Ammattiin 2 on ESR ja Ely-keskus -rahoitteinen projekti, jota hallinnoi Tornion Työvoimalasäätiö. Hallinnoivalla taholla on kumppaneita, jotka toteuttavat työpaja-oppilaitosyhteistyötä.

- Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä
- Kokkotyö-säätiö
- Meri-Lapin Työhönvalmennus -säätiö
- Ammattiopisto Lappia
- Lapin ammattiopisto
- Seita-säätiö
- Romotke-säätiö
- Bovallius-ammattiopisto
- Simon kunta / Nuorten työpaja
- Tervolan kunta / Nuorten työpaja
- Meri-Lapin TE-toimisto

### TAVOITTEET JA KESKEISET TOIMENPITEET

Uusi Väylä Ammattiin 2 -projekti edelleen kehittää ensimmäisessä Uusi Väylä Ammattiin ja Oma Polku -projektissa (K-P:n koulutusyhtymän hallinnoima, OPH/ESR, 2008-2011) kehitettyjä toimenpiteitä, jotka ovat opetussuunnitelmien soveltamista käytäntöön työpajoilla ja työympäristöissä. Projektissa syvennetään ja laajennetaan Kemi-Tornion ja Kokkolan alueilla rakennettuja toimintamalleja sekä toiminnallisesti että alueellisesti. Työpaja-oppilaitosyhteistyöllä ja pajaympäristöjen opinnollistamisella tehostetaan valmentautujien siirtymistä koulutukseen ja työelämään. Projektin avulla oppilaitokset rakentavat näin lisää työkaluja ehkäistä opintojen keskeytyksiä. Projektissa kehitettävä toimintamalli tuo apuvälineitä nuoren ohjaukseen, sen suunnitelmallisuuteen, arviointiin ja toteutukseen.

Lisäksi projektissa kehitetään opinnollistamisprosessien dokumentointia. Tavoitteena on saada opetussuunnitelmapohjaiset sovellukset ja toimintatavat osaksi työpajan perustoimintaa. Tällöin vaihtoehtoiset oppimisympäristöt työpaja- tai työympäristöissä mahdollistavat monille opiskelijoille opintojen jatkumisen.

### VARSINAISET KOHDERYHMÄT

Työpajojen henkilöstö: yksilö- ja työvalmentajat, ohjaajat, suunnittelijat ja johto. Moniam-

VASTUUVIRANOMAINEN  
Lapin aluekaino-, liikenne- ja ympäristökeskus

TOTEUTTAJAORGANISAATIO  
Tornion Työvoimalasäätiö

RAHOITUS 705 500 €

# OPINNOLLISTETTAVAT PAJAT

- Ompelu- ja kädentaidot sekä Pesula / Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto
- Palvelupaja ja Pesula / Kotityö- ja puhdistuspalvelujen perustutkinto
- Metallipaja / Levyseppähitsaaja, Kone- ja metallialan perustutkinto
- Puutyö / Puualan perustutkinto
- Puutyö / Pintakäsittelyalan perustutkinto
- Puutyö, rakennus / Rakennusalan perustutkinto
- Autohuolto / Autoalan perustutkinto
- Toimisto, Myymälä / Liiketalouden perustutkinto
- Viestintäpaja / Tieto- ja viestintätekniiikan perustutkinto
- Viestintäpaja / Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto
- Useilla eri pajoilla/Kiinteistöpalvelujen perustutkinto
- Starttipaja sekä muita toimintapisteitä/Nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen perustutkinto

Lisätiedot: [marika.ahola@knedu.fi](mailto:marika.ahola@knedu.fi)



- **KPEDU MAHDOLLISTAA**
- Opettajan
- Terveydenhoito- ja kuraattoripalvelut
- Lounasmahdollisuuden Säätiön läheisyydessä
- Normaalit opintotuki- ja koulumatkaetuudet

- **KOKKOTYÖSÄÄTIÖ MAHDOLLISTAA**

- Vaihtoehtoisten oppimisympäristöjen tarjoaminen opiskelijoille
- Työn tekemiseen ja työyhteisön jäsenyyteen perustuva oppiminen ja toiminta
- Riittävät ja osaavat valmennusresurssit yksilö- ja työvalmentaja



## TIPPUMASSA OLEVILLE

- Kehitetty yhteistyötä kuntoutuksen asiakasyhteistyöryhmän kanssa
- Ollaan hakemassa rahoitusta Seinäjoen Pilari-tyyppistä toimintaa varten yhdessä alueen toimijoiden kanssa



## 3T -HANKE TUTKINTOHAUTOMO-, TUOTANTOKOULU JA TYÖ-HANKE Elystä

Rekryneuvonnan kohteeksi valitaan ne alat, joissa eniten vaikeuksia työllistyä, näiden alojen opiskelijoille kohdistetaan tehostettuja toimenpiteitä.

Rekryneuvoja auttaa etsimään työssäoppimispaikkoja, niille opiskelijoille joiden on vaikea saada niitä ja auttaa valmistuvia opiskelijoita työllistymisen tukemisessa sekä kehittää saattaen siirtoa oppilaitoksista te-toimistoon.



# ARVIOINTIJAKSO KOKKOTYÖ- SÄÄTIÖLLÄ

## **PALVELUN TAVOITTEET**

Tavoitteena on yksilöidyn tiedon saaminen opiskelijan valmiuksista suoriutua työvaltaisesta opiskelusta, mahdollisista rajoitteista, kehittymisalueista ja sitoutumishalukkuudesta opiskeluun. Tavoitteena voi olla myös selvittää opiskelijan palvelutarvetta. Jakson tavoitteet laaditaan yhteistyössä opiskelijan, oppilaitoksen ja palvelun tarjoajan kanssa olemassa olevaa taustatietoa hyödyntäen.

## **PALVELUN SISÄLTÖ JA TOIMENPITEET**

Kartoituksen aikana kartoitetaan havainnoimalla opiskelijan valmiuksia suorittaa tutkinto työvaltaisesti oppien. Jakson aikana varmennetaan opiskelijan opiskelusuunnitelma.

## **KOHDERYHMÄ**

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän opiskelijat, joiden opiskeluvalmiuksien kartoittaminen on tarpeellista.

# ARVIOINTIJAKSO



## **PALVELUN MÄÄRÄ**

10 opiskelijalle 14 päivän jaksoja, päivän kesto on 7 tuntia.

**HINTA** Palvelun kokonaishinta: 14 päivän jakson hinta 10:lle opiskelijalle = 7 999,60 € + alv 1 839,91 €

Opiskelijatyöpäivän hinta:

57,14 € / henkilö / päivä + alv 13,14 €

Palvelun siirtäminen tai peruuntuminen ei aiheuta maksuvelvollisuutta ostajalle.

## **MAKSUEHDOT**

Palvelusta maksetaan toteutuneiden päivien mukaan, joka laskutetaan 14 päivän jakson jälkeen.

## **TOTEUTTAMISSUUNNITELMA**

Opiskelijan valmiuksia kartoitetaan hänen ollessaan Kokkotyö-säätiön työosastolla suorittaen työtehtäviä. Kartoituksessa kiinnitetään huomiota sosiaalisiin taitoihin, ryhmätyötaitoihin, työelämän pelisääntöjen tuntemiseen, aktiivisuuteen ja opiskeluhaluuteen.



# NÄKEMINEN JA TUNNISTAMINEN, TUKEMINEN, RAKENTEET

- osuus voidaankin tehdä työssäoppien ja näyttöjen avulla, aiheeseen voi liittyä jokin kirjallinen osuus, opintoja voidaan suorittaa Kokkotyösäätiöllä tai lähes kokonaan työssäoppien
- Pitkäjänteisyys ja ketään ei jätetä mentaliteetti. Opiskelijahuollon tukihenkilö/Jaska hakee ammattiopistosta ”kadonneet”
- Keskeyttämisen alla olevien kanssa tehdään töitä, mietitään vaihtoehtoja kokeillaan vaihtoehtoa a ja b, c ja d, joskus e.
- Opiskelijoiden kohtaaminen yksilöinä on todella tärkeää

# ARVIOINTIJAKSO



- **RAPORTOINTI**
- Palvelun myyjä pitää kirjaa, josta käy ilmi järjestämismuoto, sisältö ja opiskelijoiden läsnäolo. Ostajalla on oikeus tehdä tarkastuskäyntejä. Sopimuskauden päättyessä käydään arviointikeskustelu palvelun toimivuudesta; sen hyvistä ja huonoista kokemuksista. Kartoitusjakson jälkeen tehdään jokaisesta opiskelijasta yhteenveto jakson aikaisista huomioista ja se toimitetaan ostajalle.
- **MUUT EHDOT**
- Palvelun tuottaja järjestää osallistujille jakson ajaksi ryhmävastuuvakuutuksen ja tapaturmavakuutuksen.

# METALLIALAN TUOTANTOKOULU

Kehitetään **tuotantokoulua** yhteistyössä Kokkotyö-säätiön kanssa. Luodaan metallialan tuotantokoulu. Metalliala tarvitsee uusia työntekijöitä ja ammattiopinnoissa on useita nuoria, jotka tarvitsevat tukea saadakseen tutkinnon suoritetuksi. Palkattu opettaja sekä työvalmentaja. 3T-Hankkeen metallin tuotantokoulun ja yleensä tuotantokoulun esittelyä..  
27.11.2012 - klo 19.00 [Seitsemän Uutiset http://www.katsomo.fi/?treeId=33001008](http://www.katsomo.fi/?treeId=33001008)  
(puolella välissä oleva juttu)



## TUTKINTOHAUTOMO

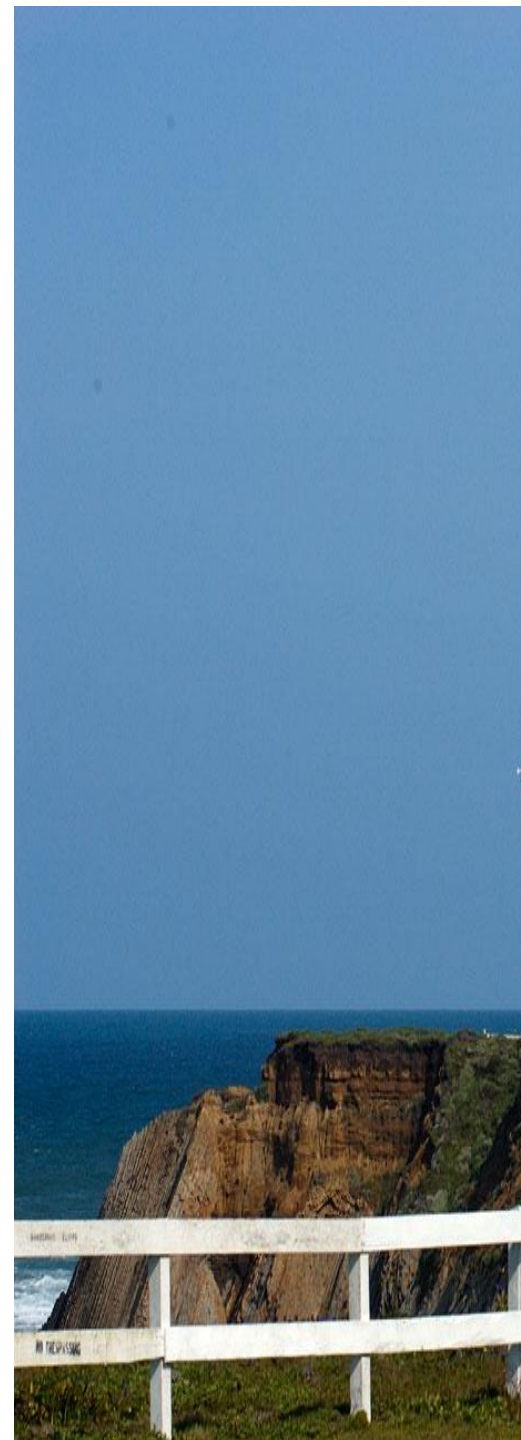
Työvaltaisen opiskeluympäristön, erityisopettajan sekä työvalmentajan tuella voidaan mahdollistaa kouluallergisten opiskelijoiden oppiminen.

Paikka minne ohjataan ne opiskelijat, jotka ovat jo tippuneet tai tippumassa.

Heille tarjotaan arviointijakso, joka kestää 2 viikkoa, sen aikana selvitetään heidän opiskeluvalmiutensa ja opiskelukuntonsa.

Tutkintohautomossa on mahdollista suorittaa atto-aineita tai/ja lähteä suorittamaan tutkintoa loppuun työvaltaisesti joko yrityksissä tai Kokkotyö-säätiön pajoilla tuotantokoulussa.

Non stop-periaatteella toimivassa tutkintohautomossa erityisopettaja ottaa kokonaisvaltaisen vastuun hautomon opiskelijoista.



# Tutkintoautomato

- kuraattori/opinto-ohjaaja/erityisopettaja suosittaa HOJKS-opiskelijoille, jotka tippumassa tai tippuneet opiskeluryhmästä
- opiskelijoita voidaan ohjata kaikista koulutusyhtymän oppilaitoksista.
- opiskelija on kirjattuna opintoalalle opiskelijana
- hautomossa erityisopettaja ohjaa opiskelijoita ja neuvottelee jokaisen opiskelijan opintojen totetuttamisesta ammattiaineiden ja yhteisten aineiden opettajien kanssa

# Tavoitteena on toisen asteen tutkinnon opiskelu tai tutkinnon suorittaminen

- Mahdollisuus suorittaa työvaltaisesti oma polkutyypistä
- Hautomossa opiskellaan ammattitaitoa täydentäviä tutkinnon osia ja tietopuolisia ammatillisia aineita
- tarjotaan 2 vkoa kestävä opiskeluvalmiutta ja opiskelukuntoa kartoittava arviointijakso Kokkotyö-säätiöllä
- Työssäoppiminen joko yrityksissä tai Kokkotyö-säätiön pajoilla tai tuotantokoulussa

# Toiminta syksyllä 2012

- Opiskelijoita on kirjoilla tällä hetkellä 27
- Tilaan mahtuu neljä opiskelijaa kerralla, päivittäin noin kahdeksan käy tekemässä
- 10.9.-26.11. välisenä aikana suorituksia on saatu yhteensä noin 64 ov
- Opiskelijoilla vaikeuksia esim. keskittymiskyvyssä, luki-ongelmia, vuorovaikutusongelmia opettajan kanssa tai/ja elämänhallinnassa haasteita

# Miksi tutkintoautomon toiminta on tuloksellista?

- Menetelmä toimii, koska opiskelija hyväksytään sellaisena kuin hän on, ehdoitta
- vuorovaikutustilanteissa ollaan opiskelijan rinnalla, tukena ja puolella
- Opiskelija saa alkuvaiheessa runsaasti tukea ja vasta, kun hän on valmis itsenäisempään toimintaan, tukea vähennetään
- Opiskeluilmapiiri pyritään pitämään positiivisena
- Juotavaa on tarjolla, aivotoiminnan ylläpitoon

## Kehitetään työelämäyhteistyötä.

Oppilaitosten opettajat tekevät jo yhteistyötä työelämäedustajien kanssa hyödynnetään näitä kontakteja. Oppilaitosten työelämäyhteistyö voi toimia systemaattisemmin ennakkoinnin välineenä. TKTT haastatteluun luodaan uusia kysymyksiä opiskelijoiden työssäoppimisesta ja yhteistyön kehittämisestä.

Työllistymisen tukemiseksi tehdään esite, jossa kerrotaan erilaisista keinoista työllistää nuori mm. sanssikortti, oppisopimusmahdollisuus, tukityöllistäminen jne. Järjestetään työpaikkaohjaajakoulutusta metallialan työpaikkaohjaajille.

Opettajat vievät tätä esitettä yrityksiin kun valvovat ja arvioivat työssäoppimista. arvioivat opiskelijoiden työssäoppimista.

Kehitetään myös yhteistyömalli etsivien ja koulutusyhtymän, te-toimiston ja Kokkotyösäätiön välille ja tehostetaan HOJKS-keskeyttäneiden ohjausta.



Mitään pysyvää hyvää ei koskaan saavuteta pikakonstein ja nopeutetulla aikataululla, ja on itsestään selvää, että opiskeluihin sitouttaminen ja keskeyttämisen ehkäiseminen vaativat runsaasti aikaa, panostusta ja työtä. Mutta se on mahdollista – pienin askelin, sitkeästi ja suunnitelmallisesti, kriittisesti tiettyihin asioihin kerrallaan keskittyen ja henkilöstön jokaisen jäsenen tuella ja suurella sydämellä. *Jäppinen, A-K, 2007, 114*

